בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תפ"ח

פרשת
ויגש
תשפ"ה

ניתן לשמוע את השיעור בקו החדש:
בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314

חסדי השם יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **ויגש**, ליל **'זאת חנוכה'** - לילה מאד מרומם ויום מאד מיוחד בשנה, שבו מסוגל מאד לזכות להארה חדשה באור האמונה הקדושה.

העניין של "זאת חנוכה", הוא ענין של 'הצבעה', כלומר: שמצביעים ואומרים **"זאת חנוכה!"**. אחר הדלקת הנרות, הזכרנו את הלשון של הגמרא במסכת שבת, כשמתחילה לדבר מכל מצות נר חנוכה וגילויו הגדול, הגמרא שואלת: **"מאי חנוכה?"** שזו שאלה מאד מעניינת - "מאי חנוכה?", וישנה תמיהה: מדוע הגמרא שואלת את זה רק כאן, ולא שואלת במקומות אחרים 'מאי פסח', 'מאי פורים' - וכל החגים? למה דוקא אצל ענין חנוכה שואלת הגמרא **"מאי חנוכה"**?

אבל מונח בתוכו סוד גדול, והעניין מבואר בדברי הצדיקים: בחנוכה מתגלה אור גדול, שהוא ענין של ביטול, שאדם זוכה להגיע לכזה דבר שהוא מרגיש **"מה אנו מה חיינו"** - אנחנו כלום! זה כזה אור גדול באור האמונה! זה אור של גילוי השגחה וגילוי נס, ולא נס רגיל, אלא נס שהוא בתוך הטבע, מה הכוונה "בתוך הטבע"? הרי הדליקו את המנורה ביום ראשון של חנוכה, ומן השמן שמצאו - היה מספיק ליום הראשון, אבל רק ליום אחד, והם לא חשבו 'אבל מה יהיה בשאר הימים?'... אלא "אנחנו עושים את המצוה שבאה לידינו!' והקב"ה גילה להם, מתוך רצונות וכיסופים של הקדושה - 'הנה תראו, אתם הכנתם עצמכם והתחלתם להדליק, והנה זה ממשיך ודולק שמונה ימים!'...

ידוע ומפורסם מה ששאל והיקשה

מרן ה"בית יוסף" בהלכות חנוכה (על הטור): אם היה מספיק שמן ליום אחד, מדוע חנוכה הוא שמונה ימים? הרי היה מספיק ליום אחד... נמצא שעיקר הנס היה שבעה ימים!

אך יש פה גילוי מאד מאד נורא: הניצחון של החשמונאים - מתתיהו ובניו, שהלכו במסירות נפשם להילחם נגד היוונים, ולנקות את ביהמ"ק, ולגרש משם כל 'פסול' וכל 'טומאה' שהכניסו לשם, שמכמה בחינות זה היה הרבה יותר מחורבן הביהמ"ק שהיה ע"י נבוכדנצאר, שבא והחריב את ביהמ"ק, שזה באמת היה צער גדול - שחסר לנו את ביהמ"ק, אבל באותם ימים זה היה יותר קשה, כי הנה ביהמ"ק עומד בבניינו, והיוונים באו והכניסו את טומאת הפילוסופיה שלהם, ותלו את הכל בטבע מקרה ומזל ח"ו, והכל כדי להשכיח מעם ישראל את השם של הקב"ה, וכמ"ש במסכת ר"ה, שהם גזרו שלא יזכירו שם שמים בשטרות, כלומר: לא יהיה כתוב "בסייעתא דשמיא", "בעזרת השם יתברך" וכדו', זו היתה אחת מהגזירות שלהם, להשכיח את שם השם, ח"ו, מעם ישראל, שזה כל הקיום של עם ישראל, שהם יודעים: מה שעובר עליהם בחיים, זה מושגח בהשגחה פרטית מהקב"ה, ומתפללים ומבקשים שיומתק העניין, ויתהפכו הדינים לרחמים וחסדים, ואת זה היוונים רצו ח"ו לעקור בכח טומאתם, שזו הטומאה של כלל החוכמות והחקירות שלהם, שזו הקליפה הכי קשה!

כמה רבינו בשיחות הר"ן הזהיר אותנו לא לגעת בספרי חקירה אפילו של גדולי ישראל! זו שיחה מאד חריפה, ואף שיש דברים שלא נדפסו בפירוש - בזה מובא בפירוש, שאמר רבינו לא לדעת בספרים כאלו אפילו שכתבום גדולי ישראל - **אנחנו לא מתחילים להיכנס לשום חקירות וספיקות ומושכלות! "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ" - זהו! לא יודעים כלום!** ואל לו לאדם אפילו להתחיל אפילו לחקור בעניינים אלו, אלא (תהלים קמה, יז) **"צַדִּיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו"!**

...

אדם שזוכה לזה - הוא חי חיים טובים, וכמו שאומר רבינו בשיחות הר"ן (סימן נג), שבכל מצב שרק יהיה - יש לו עצה, ואם לא הולך לו בדיוק כמו שצריך - הוא דבוק באור האמונה ומבקש את הקב"ה, וכשהולך לו טוב - הוא נותן תודה והודאה להקב"ה, ובזה רואים האם אדם אוחז באמת באור האמונה - כשיש לו את העניין של תודה והודאה!

שזה כל העניין של חנוכה, שהם **"ימי הודאה"** - לתת תודה להקב"ה על כל פרט ופרט של החיים! וזו המלחמה נגד היוונים שרצו להשכיח שם שמים מנשמות ישראל - הן בשטרותיהם כנ"ל, והן בכל דבר, אפילו בדברים הקטנים!

חכמינו הקדושים אומרים, שהיוונים גזרו **"כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל"**, ומה זה **'קרן השור'**? הרבה פירושים יש על זה, והכוונה בפשטות, כי עיקר העבודה של

רוב האנשים בזמנם - שהיו 'איכרים', וחרשו וזרעו בשדות וכו', והלכו תמיד עם שוורים ופרות, ועל־כן גזרו היוונים שיהיה כתוב על הקרן "אין לכם חלק באלקי ישראל" ח"ו.

וידועה השיחה מאנשי שלומינו - מוהרא"ש היה רגיל להזכיר זאת - שהנה איתא בגמרא, בשביל מה יכולים להשתמש עם קרן השור כדי שזה לא יהיה מוקצה בשבת? יכולים לעשות עם קרן השור בקבוק לתינוק. בזמנינו מייצרים בקבוקים ללא כל בעיה, אבל בזמנם זו היתה עצה מעולה בשביל בקבוק תינוק - קרן של שור, לוקחים את הקרן, שהיא רחבה מצד אחד, ושם שופכים את החלב, ובצד האחר עושים חור קטן, והנה בקבוק... והיוונים רצו ששם יהיה כבר חרות "אין לכם חלק באלקי ישראל" - שהילדים כבר יראו את זה... שזוהי מלחמה נגד האמונה הקדושה! מפריע להם 'למה מדברים מהקב"ה?' וכו', אבל מתתיהו ובניו - **'מכבי': מִ'י כָּ'מֹכָה בָּ'אֵלִם יְ'יָ"** - הם מדברים מהקב"ה ומגלים את הקב"ה!

שזה היה עניינו של יוסף הצדיק - עניינן של פרשיות אלו, וכלשון רש"י: **'שם שמים שגור בפיו'**; והלשון של המדרש **'שם שמים לא זז מפיו'** - "תודה לא-ל", "ברוך השם", "הקב"ה יעזור", תמיד להגיד! אדם עלול לחשוב 'מדוע לומר עוד ועוד', **אבל לא כך, צריכים תמיד לחזור על זה, לחרוט את זה אצל התינוקות, התינוקות ישמעו! שיהיו מלאים עם אמונה! שישמעו את זה! אמנם עדיין הוא לא מבין מה שהוא שומע, אבל זה ייכנס בו! הוא יתגדל עם אמונה! זה דופק בתוך מוחו ובתוך אוזניו!**

ובזה יתקיים (משלי כב, ו) **"חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל פִּי דַּרְכּוֹ גַּם כִּי יַזְקִין לֹא יָסוּר מִמֶּנָּה"** - הוא כבר רגיל לזה, הוא שומע את זה בבית, זו השיחה של ההורים - שהם תמיד מזכירים שם ה', רואים בכל דבר שכתוב "בסייעתא דשמיא", "בעזרת השם יתברך", כל שיחה מתחילה תמיד עם דיבור של אמונה!

זה היה הניצחון של עם ישראל בחנוכה; דהנה ביהמ"ק היה קיים, אבל כמה גדול הוא החורבן שביהמ"ק קיים ויש בתוכו כל שרץ טמא וכל טמא לנפש, ה' ישמור, קרבנות של 'דבר אחר' רח"ל, ועי"ז באו לתוך ביהמ"ק וחיללו את הקדושה שבו, וזה הרבה יותר גרוע מן החורבן, שבאמת זה ג"כ לא פשוט, ועל זה אנחנו אומרים בכל לילה תיקון חצות, ומבקשים **'רבש"ע, תרחם עלינו, תזכה אותנו פעם ולתמיד להוציא את כל החורבן מאיתנו!'**. אדם לא 'תופס' ולא מבין שהוא ממש 'חָרוּב', אבל כמה יותר קשה אם הוא רואה שיש בנין קיים, ועל הבנין הזה נאמר "כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וּדְבַר ה' מִירוּשָׁלָם" - היה האור מביהמ"ק לכל העולם כולו, ועכשיו במקום זה, יש ה"י את כל הטומאה, כפירות ואפיקורסות...

ומתתיהו ובניו הבינו שאי־אפשר להמשיך ככה, ומוכרחים לעשות משהו... 'איך נעשה את זה? איננו יודעים, אבל אנחנו סומכים על אמונה!'... וכשאדם

הולך עם הכח של אמונה - הוא יכול להיכנס למקום כזה חָרוּב, ומה הכוונה 'חרוב'? בפנימיותו, כי אם היה חרוב בחיצוניותו, הרי שהיו צריכים להביא בעלי־מלאכה, ולבנות עוד הפעם את ביהמ"ק, אבל כאן היו צריכים להפוך את כל החילול שחיללו את ביהמ"ק - את זה היו צריכים לחדש!

וזה הנס של חנוכה, שהוא גילוי גדול באור האמונה, והגיעו לכזה אור גדול וכזאת השגה - שאין שום טבע! אם נתבונן נראה שזהו התירוץ הכי עמוק מכל התירוצים שיש על השאלה של מרן ה"בית יוסף" - מדוע חנוכה הוא שמונה ימים, אם היה מספיק שמן ליום הראשון? - וישנם אלפי תירוצים על השאלה הזאת, צדיקים בכל הדורות חידשו עוד ועוד תירוצים על זה (ישנו ספר 'נר למאה', ובו מאה תירוצים על השאלה הזאת), ומה הבסיס והיסוד של כל התירוצים? **שבחנוכה זוכים לכזה גילוי אמונה, שאין שום טבע! וגם מה ששמן דולק יום אחד - זה ג"כ גילוי שכינה והשגחה של הקב"ה!**

תשאל בן־אדם: 'מדוע דווקא השמן דולק?' הוא ינסה להסביר: 'כי זה שמן'... 'אבל למה מים לא דולקים ושמן כן דולק? מה ההבדל?'... אז הוא יגיד: 'אתה לא יודע? שמן זה שמן!'... **ובאמת הקב"ה נתן בתוך השמן הזה את הכח לדלוק!** אצלך זה כבר ענין של טבע - אתה הולך לחנות של שמן, וקונה שמן להדליק... בקבוק של מים - אתה תשתה, לא תשים את זה בכוסית החנוכיה עם הפתילה כדי שידלוק - כי זה מים... אבל כשאדם זוכה לגילוי השגחה, הוא יודע **'מה ששמן דולק זה הכל השגחה עליונה מהקב"ה!'**.

הגמרא מספרת, שִׁבְּתוֹ של רבי חנינא בן דוסא הדליקה את הנרות בערב־שבת, ובמקום לשים שמן - היא שמה חומץ, וכבר היה ממש לפני שבת, ולא היתה אפשרות להחליף [איך זה דלק אפילו כמה דקות? כנראה האש אחזה עדיין בפתילה, וזה דלק]. היא באה בוכיה אל אביה הצדיק: **'אבא, עשיתי טעות, ועוד מעט יהיה חושך - ולא נראה כלום'...**

רבי חנינא בן דוסא, מגודל דביקותו באור העליון, באור האמונה, ענה ואמר לה: **'בתי, אל תפחדי; הקב"ה שאומר לשמן וידלוק - הוא יגיד לחומץ וידלוק'**. כך בפשטות! ואכן, השמן נשאר דולק כל השבת, עד מוצאי שבת!

איזה לימוד בגילוי אמונה, שאדם יכול להגיע לכזאת דרגה - שזה פשוט אצלו!

רבי יוסף חיים מבגדד זי"ע (בעל ה'בן איש־חי') שואל על המעשה הזה של רבי חנינא בן דוסא: הלא כלל גדול הוא בידינו, שאסור להנות ממעשי ניסים, א"כ איך רבי חנינא בן דוסא השתמש בכל השבת עם אותו הנר - עד מוצאי שבת?

מסביר רבינו יוסף חיים: **הצדיק הזה - רבי חנינא בן דוסא - זכה לכזה גילוי, כזאת התבררות באור האמונה, שלא היה שייך אצלו "מעשה ניסים", הרי גם מה ששמן דולק זה רצון הקב"ה...** אדם רגיל

מתפלא: 'איזה נס גלוי'... אבל אצל רבי חנינא זה פשוט!

מובא בספר הקדוש 'נועם אלימלך', בפרשת וירא, שכשמלאכים באו לאברהם ושרה לבשר על הולדת הבן, כתיב שם (בראשית יח, יב): **"וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרֵי בְלֹתִי הָיְתָה לִּי עֶדְנָה וַאדֹנִי זָקֵן"**; ולכאורה יפלא: שרה אמנו, האמא הצדיקה של עם ישראל, וכי יש לה איזה ספק בזה, חס וחלילה? הרבי רבי אלימלך רגיל לחזור על לשונות כאלו - **חס וחלילה אפילו לחשוב ששרה אמנו צחקה בדרך של חלישות באמונה ח"ו!** אלא מאי? **"וַתִּצְחַק שָׂרָה"** היינו שהיא שמחה כ"כ על דברי המלאכים בשם ה' - היא היתה מלאה בשמחה! והצחוק היה מגודל ההתפעלות על גודל הנס שעומדים הם לזכות!

ולפי זה, מה היתה הטענה עליה? הרי אח"כ כתיב **"לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר הַאַף אָמְנָם אֵלֵד וַאֲנִי זָקַנְתִּי"**; אם אתה מסביר שהצחוק הזה הוא צחוק מאהבה ושמחה, איך מסבירים את הטענה **'לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר'** וגו'?

אומר הרבי ר' אלימלך הקדוש: הטענה היתה על זה בעצמו שהיה לה התפעלות - 'באמת יהיה כזה דבר?!'... כי באמת, אם הקב"ה אמר כך - אצלך זה צריך להיות פשוט! הנה המלאכים בישרו לה את הבשורה, היה עליה לומר "ברוך ה'! תודה לא-ל!"... וכמו שכתוב אצל שאברהם אבינו, שכשהוא שמע את הבשורה - הוא הודה להקב"ה, וזה היה אצלו בדרך של 'ודאי' - 'אם הקב"ה מבטיח, בוודאי כך יהיה! ואמנם אני כבר בן מאה שנה, אבל אצל הקב"ה הכל אפשר!'...

אנחנו נוהגין תמיד לחזור על המילים של התם בסיפורי־מעשיות, כשהחכם צחק עליו בעת שהיה עדיין "בגבהו" - חכם גדול, עשיר וכו', והוא צחק מהתם: 'מי אתה?... מה אתה?... אתה שלימזל... אף־פעם לא תתחיל להגיע לחכמה שליו!'... ומה אמר לו התם הקדוש? **'אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַכֹּל אֶפְשָׁר!'** וכמו שהיה באמת בהמשך הסיפור, שהתם נעשה באמת "החכם הגדול", והחכם הזה הוא נעשה "הטיפש הגדול"... והלימוד שנשאר הוא המשפט הזה: **'אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הַכֹּל אֶפְשָׁר!'** - צריכים תמיד להתפלל!

הנה בימי חנוכה אומרים 'ועל הניסים' בתפילות ובברכת המזון, זו הלכה מדינא דגמרא, וזה חלק מה'הלל' של חנוכה, שבעצם זהו העיקר של חנוכה, וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' ב): **'יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הוֹדָאָה'**; זה עיקר החנוכה! ההלל וההודאה, אמירת ההלל בחנוכה, ואמירת 'ועל הניסים' בתפילה ובברכת המזון, זה ממש כמו הדלקת המנורה! ואולי אפילו יותר מזה... מדוע? כי הרי כשהמנורה דולקת - בפרט עפ"י כל דברינו בשיחה זו - זה כדי לגלות לנו שהכל אין־סוף, והכל מושגח בהשגחה עליונה, ומה זה עושה לנו? פותח את הפה שלנו להודות להקב"ה!

אם אדם ידליק את החנוכיה, וישב ללא שעושה כלום... - 'הדלקתי, וקיימתי מצוה', אז אמנם "למעשה" הוא קיים את המצוה, אבל תיכף ומיד הוא כבר הלך לאכול את הלביבות, או לשחק עם 'דריידל' - סביבון[א]... אם יעשה כל זה, אבל לא יפתח את פיו בהלל והודאה להקב"ה, חיסר מעיקר החנוכה... **וכלל הזמירות השירות והתשבחות שאנחנו אומרים בשעת הדלקת נרות חנוכה, זה מה שעושה את המצוה!** זה כל הכוונה של הדלקת הנרות! וכמו שאומרים מיד אחר ההדלה: "הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות לשתמש בהם אלא לראות בלבד **'כדי להודות ולהלל לשמך הגדול על ניסך ועל נפלאותיך ועל ישועותיך'**; ועל־כן ההלל בחנוכה זה ממש עיקר החנוכה!

ואומרים בחנוכה הלל שלם, שאת זה יש רק בשלוש רגלים, ובראש חודש - אין אומרים אלא רק חצי הלל, ובחנוכה אומרים "הלל גמור" - ראש חודש טבת הוא הר"ח היחיד שזכה שיגידו בו הלל שלם, כי ר"ח טבת יוצא תמיד בחנוכה, ואומרים בו הלל שלם!

יש מוני מצוות שאומרים שאמירת הלל זו ממש מצוה מדאורייתא - 'מצוה להודות להקב"ה על הניסים שעשה איתנו', וזה העיקר של חנוכה! זה לא שאכל 'סעודה שלימה' מלאה בסופגניות, ואמר ברכת המזון - אם אמר בכלל ברכת המזון...

בשו"ע כתוב שהסעודות של חנוכה הן סעודות הרשות, ואינן חובה, בשונה מיום פורים, שאז היה ניצחון נגד המן וכו' שרצו רח"ל להרוג ולאבד רח"ל, אזי מצוה לאכול סעודה, בחנוכה זו סעודת רשות, ומה זו 'סעודת רשות'? שתיטול ידיים, תאכל, תשיר שירים ותשבחות בתוך הסעודה, ותברך ברכת המזון, ותגיד 'על הניסים' בפה מלא ובשמחה עצומה, שאתה מודה להקב"ה "על הארץ ועל המזון" - על כל מה שהוא נותן לך! **תכיר שכל השפע שיש לך, זה הכל השגחה עליונה, ואתה מודה להקב"ה על כל פרט ופרט של החיים!**

נמצא א"כ, שאמנם הסעודה היתה **'סעודת רשות'**, אבל זכית לומר **"על הניסים"**, ואיזו מצוה גדולה זו! ובזה הפכת את ה**'רשות'** ל**'מצוה'**! אנחנו אומרים ב"הנרות הללו": **'אין לנו רשות להשתמש בהם'**, מה הכוונה? שאין כזה דבר שאדם יש **'רשות'** - הוא 'כן' רוצה, 'לא' רוצה... אין דבר כזה! אלא כל זה **'כדי לראותם בלבד'** - **"לִרְאוֹתָם"** אותיות **"לִרְאוֹת תָּם"**, שאדם יזכה לאמונה, יראה את אור האמונה מכל דבר שנעשה אִתּוֹ!

ואיך יודעים שאדם באמת זוכה לזה? אם הוא מקיים **'כדי להודות ולהלל לשמך הגדול'** - אם הוא נותן תודה והודאה! אם עושה כן, זה סימן שאין לו **'רשות להשתמש בהם'** - שהוא אכל סעודה טובה, סעודת בשר או סעודה חלבית - כמנהג ישראל לאכול בחנוכה מאכלי

א. צדיקים מאד מאד הזהירו שלא לנגוע בקלפים בחנוכה, כי זו קליפה ממש קשה, ועל־כן זה בגימטריא 'עמלק' וכו'.

חלב, הוא לא רק אכל סעודה, אלא הוא כיוון היטב שכל הסעודה הזאת היא **'כדי להודות ולהלל'**!

והנה, אדם ששכח "ועל הניסים", מובא בשו"ע שהוא איננו מחויב לחזור על ברכת המזון, בשונה משבת ויו"ט - שאם שכח לומר 'רצה' או 'יעלה ויבוא', שמחויב לחזור, כי אז יש חיוב סעודה, משא"כ בחנוכה, שאז אין 'חיוב סעודה' - לא מחויבים לחזור ולברך שוב אם שכח.

ברם, איתא בשו"ע, שאם אדם נזכר בזה כשהוא עדיין יושב בשולחן, הוא פתאום שם לב 'שכחתי לומר "ועל הניסים"'... אז יש עצה על זה, שיאמר: **'הרחמן הוא יעשה לנו ניסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה'**, ואח"כ ממשיך **'בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול'** וכו'.

והנה, הפוסקים שואלים על זה: איך מבקשים **'הרחמן הוא יעשה לנו ניסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה'**? הרי אנחנו יודעים בדרך־כלל, שלא מבקשים מהקב"ה לשנות את הטבע [וגם בספר־המידות מרומז העניין הזה], א"כ איך מבקשים בפירוש **'הרחמן הוא יעשה לנו ניסים'**? אכן, כשאדם צריך ישועה - הוא מתפלל על זה, ואם הקב"ה יעשה לו נס - הוא נותן תודה להקב"ה, אבל לבקש לכתחילה שיעשה לו הקב"ה ניסים? איך מותר לבקש לכתחילה על נס?

הרי הגמרא מספרת שהיה איזה אדם שאשתו נפטרה, ה' ישמור, והקב"ה עשה נס שהוא היה יכול להניק את הילד, והגמרא אומרת בפליאה שהיה זה נס כ"כ גדול, אבל שהקב"ה ישנה לו סדרי בראשית?... זאת אומרת, שזה לא דבר המובן מאליו שישנו את כל סדרי הבריאה בשבילו... אז איך בחנוכה מבקשים לכתחילה על ניסים?

הפוסקים מעמידים את הדבר הזה, וממליצים מדוע באמת כן ההלכה, וכך עושים, אבל לפי מה שאנחנו מדברים - הלימודים הקדושים של רבינו, העניין מובן היטב:

מה שאדם מבקש **'הרחמן הוא יעשה לנו ניסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה'**, מה היה אותו ה'נס'? הנס היה שזכו להכיר ולהבין: **'מה ששמן דולק יום אחד - זה ג"כ נס!' ניסים כאלו אנחנו מבקשים! שנזכה שיתגלה לנו הקב"ה! שכל הבריאה זה נס אחד גדול!** א"כ, אדרבה ואדרבה כשזוכים לבקש על כאלו ניסים...

בספר הקדוש **'נר להצדיק'**, מוהרא"ש הקדוש הכניס את כל ההשגות וכל הכוונות בתוך מילים פשוטות, וזה ממש מבהיל על הרעיון; על שתי מצוות זכינו שמוהרא"ש השאיר לנו כאלו חיבורים נוראים - מצות **הדלקת נר חנוכה** ומצות **ברית מילה** (ספר 'ברית שלום'), שמוהרא"ש לקח את כל הכוונות וכל הסודות, והכניס את זה בדיבורים פשוטים עד שכל אחד, הכי פשוט שיהיה, יכול להבין את זה!

והנה, בספר הקדוש הזה, בברכה השניה - "בא"י אמ"ה שעשה ניסים

לאבותינו בימים ההם בזמן הזה" - מוהרא"ש מסביר זאת עפ"י כוונת האריז"ל בפשר המילה **'נס'**[ב], שהמילה **'נס'** היא בגימטריא שני שמות קדושים: שם **א-דנ"י** ושם **מ"ה** (יו"ד ה"א וא"ו ה"א), ומהו המובן בזה?

שם **א-דנ"י** זה השם של טבע הבריאה [ולעומת זאת, שם **הוי"ה** זה ענין של גילוי עליון - השגות עליונות; כל אחד כפי השתוקקותו יכול לזכות לזה], היינו 'עולם הזה' - **אדון כל**, השגחתו יתברך בעולם, ועל זה איתא בדברי חכמינו הקדושים (ברכות ז:): **'מיום שברא הקב"ה את העולם לא היה אדם שקראו להקב"ה אדון עד שבא אברהם וקראו אדון'**; כי אברהם אבינו הוריד את השכינה לזה העולם, שכולם ידעו שיש את הקב"ה שהוא **'אדון'** ומשגיח על כל פרט ופרט של הבריאה.

ומהו ה**'נס'** הגדול שאדם יכול לזכות אליו? שיצרף לזה את השם **מ"ה**, שזה ענין של ביטול, שאדם יודע **'הכל גילוי אלקות!'**.

הענין של השם **מ"ה**, הוא שם הוי"ה במילוי אלפי"ן, מה הכוונה? [זה לא כ"כ עמוק...]: **יו"ד** בגימטריא 20, **ה"א** בגימטריא 6, **וא"ו** בגימטריא 13, **ה"א** בגימטריא 6, סך-הכל: **45**, כמניין **מ"ה**, ומה הסוד של השם הזה? מה הענין של **'מילוי אלפי"ן'**? שאדם זוכה לבטל את עצמו, ולהגיע להשגה כזאת של **'מ"ה** אנו, **מ"ה** חיינו' - הכל **'במילוי אלפי"ן'** היינו ש**'אלופו של עולם'** נמצא בכל זיז ובכל תנועה קטנה! הקב"ה נמצא שם!

את הלשון הזאת - "מה אנו, מה חיינו", מזכירים בכל יום בתפילת השחר, וחוזרים שם שמונה פעמים על המילה **מ"ה** - "מה אנו, מה חיינו, מה חסדנו, מה צדקותינו, מה ישועתנו, מה כוחנו, מה גבורתנו, מה נאמר לפניך" וכו', **ושמונה פעמים** אלו מכוונים כנגד **שמונת ימי חנוכה**, שבכל יום אדם מגיע להשגה חדשה המוכנית בספרים **'אור מ"ה החדש'**, שזה מה שאנחנו מבקשים **"אור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו במהרה לאורו"**, ומובא בסידור האר"י שזה ענין של **'אור מ"ה החדש'**, היינו שיתגלה כזה אור גדול שכולם ידעו שהכלא לקות, ו'מה אנו, מה חיינו, מה חסדנו' וכו', ואומרים זאת דייקא **שמונה פעמים** כדי לתרץ את הקושיא של מרן ה"בית יוסף": מדוע צריכים להדליק שמונה פעמים - הלא היום הראשון דלק בדרך הטבע? **אבל באמת, מה היה ביום הראשון בדרך 'טבע'? שהשמן דלק? וכי שהשמן דולק זה לא 'נס'?!...**

זה הענין של **'נס'** - בגימטריא שמות **א-דנ"י** ו**מ"ה**, שאדם זוכה להגיע לכזאת השגה שה**'אדנות'** של הקב"ה - 'אדון כל' - מתגלה לך שזה "אור אין סוף"! שהחיים שלך מתחילים להאיר, ואתה לא מתבלבל משום דבר! וגם אם פתאום

ב. הענין הזה מובא בסידורי האר"י לא רק בברכה זו, אלא גם בשאר מקומות שמזכירים המילה 'נס', כמו בתפילת שמו"ע, ש מבקשים "תקע בשופר גדול לחרותנו ושא **נס** לקבץ גלויותינו", ועוד.

משהו הלך לא כרצונך, ולא היית מוכן לזה, והנה אתה מתבלבל ותמה 'מה זה?'... אתה שואל 'מה זה'? זו התשובה: **'מ"ה' זה** - זה ג"כ הקב"ה! וכך אתה זוכה כל פעם להתעלות יותר ויותר בהשגה זו להכיר את הקב"ה...

וממילא כבר לא קשה העניין מדוע בחנוכה יכולין לומר **'הרחמן הוא יעשה לנו ניסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו'**, כי אז מתגלה שגם ה'טבע' הוא בעצם 'נס' אחד גדול, ועל כן אפשר לבקש על זה **במיוחד** בחנוכה, מדוע? כי שאדם יבקש בסתם ימות השנה 'רבש"ע, תעשה לי נס' - זה לא כ"כ פשוט... אלא מאי? יבקש ישועה מהקב"ה, והישועה תהיה כמו שהוא צריך, אבל לא שמלבקש 'רבש"ע, תשנה לי את הטבע'... אבל בחנוכה יכולין להגיד כזאת תפילה - 'הרחמן הוא יעשה לנו **ניסים** ונפלאות כמו שעשה לאבותינו', ומה עשה לאבותינו? שגילה להם את ה'פך אחד של שמן החתום בחותמו של הכהן הגדול' והוא דלק במשך שמונה ימים, הם זכו אז להגיעאל הגילוי והחתימה של הכהן גדול, ומהו? שהיום הראשון שדלק היה ג"כ נס! ואז כבר הגענו לאור אחר לגמרי... ולכן מותר לבקש את זה בחנוכה - הלוואי הקב"ה יעשה איתנו ניסים **'כמו שעשה לאבותינו'** - שיתגלו לנו ג"כ כל הניסים האלו...

וכל זה טמון במה דאיתא בגמרא, בתור שאלה לכאורה: **"מאי חנוכה?"** שבאמת אין זו שאלה, אלא משפט הקובע **"מאי חנוכה!"** - בחנוכה אפשר להגיע לכזה ביטול שאדם מרגיש **'מה** אנו, **מה** חיינו', ואדם ירגיש תמיד את אור השכינה בכל מה שהוא עושה!

ואיך אנחנו יודעים שיש לנו איזו נגיעה ושייכות לזה? אם אנחנו מודים להקב"ה! מודים להקב"ה על הגילוי של אמונה! שזה הכי חשוב אצלנו... והגילוי של אמונה הוא בין אם אנחנו רואים שינוי הטבע ממש, ובין אם אנחנו עדיין לא רואים זאת כשינוי הטבע, אלא כדרך הטבע, יודעים שגם זה נס מאיתו יתברך.

בסוף פרשת בֹּא (אות טז), כשמדבר הרמב"ן הקדוש מהנס את יציאת מצרים וקריעת ים סוף, אומר הרמב"ן: **'מִן הַנִּסִּים הַגְּדוֹלִים שֶׁנִּגְלִים בָּעוֹלָם, מִתְעוֹרֵר הָאָדָם לִרְאוֹת אֶת הַנִּסִּים הַקְּטַנִּים שֶׁיֶּשְׁנָם תָּדִיר'**; כלומר: מן הניסים הגדולים שהקב"ה עושה איתנו, אנחנו באים להכיר את הקב"ה מתוך הניסים היום-יומיים שהקב"ה עושה איתנו. דהנה פתאום היה קריעת ים סוף, ואדם שרק ראה את זה - מיד התפעל "איזה נס גלוי" וכו', אבל מדת השכחה שולטת, ואח"כ שוכח מזה...

וכמו שהיה באמת אצל עם ישראל, שאחר כל הגילויים שראו - עשר מכות, יציאת מצרים, קריעת ים סוף, מלחמת עמלק וכו', והגיעו אח"כ לקבלת התורה - ששם היה ממש גילוי שכינה, ונפתחו כל השמים וכו', אחר כל זאת, איך היה שייך שיבואו 'ערב-רב' ויבלבלו להם את המוח ויעשו להם כאלה דברים?!... אבל כן היא המציאות, שאדם מתפעל באמת

מהנס הגדול, אבל זה חולף ועובר...

ורבנו ז"ל כבר לימד אותנו (ספר המידות, אות אמונה, סעיף א): **'צָרִיךְ לְהַאֲמִין בַּה' יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ אֱמוּנָה וְלֹא בְּדֶרֶךְ מוֹפֵת'**; אדם יגיד: 'אני רוצה לראות מופת!', אז אם רק בזה תהא תלויה אמונתו, ממילא ברגע שהמופת 'התקרר', אז אמנם הוא התפעל בתחילה, אבל אי-אפשר להישאר תמיד עם ההתפעלות הזאת, עלולה אמונתו להיפסק ח"ו, משא"כ אם לקחת לימוד מגילוי המופת ההוא, ולמדת שהנה הקב"ה נמצא בתוך כל פרט ופרט, ושינה לי לרגע את דרך הטבע כדי שאני אלמד את זה, מזה אני לומד איך שכל הבריאה כולה מלאה בניסים ונפלאות!

וזה מה שמוצאים לפעמים שהיו צדיקים ששאלו מופתים מהקב"ה - כמו אצל יחזקאל הנביא, ועוד, ששאלו לפעמים איזה גילוי של מופת, ואיך שאלו את זה? אבל זה היה רק כדי לחזק את האמונה, ולהבין איך שכל פרט ופרט מושגח בהשגחתו יתברך, אבל לא שהוא סמך תמיד על המופת הזה.

ואותו דבר בעניין אמונת חכמים: אם בזה תהא תלויה אמונת חכמים - שאדם ראה איזה נס, והוא מתפעל מאד "איזה צדיק גדול זה" וכו' - הנה מחר הוא ישמע משהו אחר או מישהו אחר, והוא יברח... ואפילו אם ראה 'גילוי שכינה' ממש! וכמו שרואים במציאות: בן אדם לא היו לו כמה שנים ילדים, והנה פתאום הצדיק פעל בשבילו ישועה, הרי האדם הזה היה צריך להיות עכשיו 'בעל תשובה' הכי גדול, דבוק בהקב"ה וכו', הרי הוא ראה ממש שינוי הטבע! הרופאים התייאשו ממנו מזמן, והנה הוא קיבל ישועה... האדם הזה היה צריך להתהפך לגמרי! אז אמנם הוא שמח שזכה לילד, אבל לא רואים אצלו איזה שינוי... **והכלל הוא: אם אדם זכה לראות איזה מופת, מה זה צריך לעשות אצל האדם? עליו להתעורר 'הנה פה מגלים לי כזה מופת ובזה מלמדים אותי גילוי של אמונה! לא לסמוך על הנס הגדול שקרה, אלא ללמוד היטב ולהכניס בתוכי שכל פרט ופרט של החיים מושגח בהשגחתו יתברך!**

ובאמת זו הדרך של צדיקים בפעולת הישועות לנשמות ישראל, וכי הצדיקים עושים 'הוקוס-פוקוס' ונהיה ישועה?... הם מכניסים אמונה בנשמות ישראל, ואם אדם מקבל ברכה, והוא באמת מאמין באמונה פשוטה ושלימה בברכת הצדיק - הוא יזכה לראות ישועה! והישועה הכי גדולה תהא שהוא ימשיך את הלימוד הזה לנפשו!

יש בני אדם שבאים לצדיק ומתעקשים: 'תבטיח לי ישועה!' - הוא חושב שזו הדרך הנכונה... אבל באמת זהו פגם באמונה! **אם יש לך אמונה ברורה ומזוככת, אתה מבקש ברכה וקיבלת ברכה - בזה כבר נושעת!** אבל לא... הוא צריך 'הבטחה'... לא מספיק שהצדיק ברך אותו... **אתה צריך הבטחה? זה סימן שהאמונה שלך מאד מאד חלושה, והברכה לא מספיקה בשבילך...**

הצדיקים מכניסים בנשמות ישראל, שתהא אמונתם אמונה ברורה ומזוככת, וידעו שכל פרט ופרט של החיים זה ממש 'נס'! מה שאנחנו חיים ונושמים - וכל מה שיש לנו ב"ה: ילדים, פרנסה וכו' - הכל 'נס'! ואם לפעמים יש איזה ניסיון - מחזיקים מעמד, וזהו הסימן היכן אדם אוחז באמונה, אם כשיש לו ניסיון הוא נשבר, משהו לא נכון עם האמונה שלו... **משא"כ אם אתה לא מפסיק לתת תודה להקב"ה, קיבלת ישועה - ואפילו ישועה קטנה - ואתה מודה להקב"ה, ממש לא מפסיק! 'אין אנו מספיקין להודות'! אזי זה הכלי הכי גדול והכי מפואר שתעשה כדי לקבל עוד ברכות! התודה והודאה הזאת יביא לך את כל הישועות!** כי הקב"ה רואה 'הנה האדם הזה הוא מכיר טוב'... מה הכוונה '**הוא מכיר טוב**'? אומר הקב"ה, כביכול: '**הוא מכיר שאני נמצא בתוך הטוב הזה שהוא קיבל, הוא לא סומך עצמו על הטבע, הוא יודע שגם הטבע זו חתיכה אחת של אלקות!**'...

וזה גילוי היום האחרון של חנוכה, כי עכשיו - ביום השמיני, מגיעה הקושיא והשאלה של מרן ה"בית יוסף"... למה? כי עד עתה, כל שבעת הימים, לא היה קשה, זה היה בסדר... אבל מדוע יש את היום השמיני? אם הנס היה שבעה ימים, למה יש שמונה ימי חנוכה? ובפרט שהמנורה בביהמ"ק היתה מנורה של שבעה קנים, ומדוע אנחנו זוכים עכשיו בגלותנו - שביהמ"ק לא קיים בפועל ממש לפני עינינו - לתוספת של נר שמיני?

הרמב"ן הקדוש אומר בפרשת בהעלותך (סימן ח), שזו היתה ההבטחה של הקב"ה לאהרן הכהן, בעת שנחלשה דעתו מדוע השבט שלו לא נמנה עם הנשיאים[ג], וכמובא בדברי חכמינו הקדושים (במדבר רבה טו, ו), שכשראה אהרן הכהן ששבטו לא נמנה עם קרבנות הנשיאים - חלשה דעתו, ואמר לו הקב"ה: '**שלך גדולה משלהם**', מדוע? כי הם, '**כל זמן שביהמ"ק קיים הם נוהגים, אבל הנרות לעולם - "אֶל מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ"**.

ומה הכוונה "**הנרות הם לעולם**"? בפשטות, חנוכת המזבח היתה כשחנכו את המזבח בעת בניית המשכן, אבל אהרן הכהן המשיך להדליק את המנורה כל יום - בימי המשכן, וכן אח"כ הדליקו המנורה בימי משכן שילה, בנוב ובגבעון, וכן בביהמ"ק בירושלים, ועל כן זה נקרא "**לעולם**".

שואל הרמב"ן הקדוש: הרי מעת חורבן ביהמ"ק אין הדלקת המנורה בביהמ"ק, וממילא עדיין אין זה נקרא שהנרות הם "**לעולם**", א"כ מהי כוונתם המדרש שאמר לו הקב"ה '**שלך קיימת לעולם**'?

ג. כי אמנם יש שנים־עשר נשיאים, אבל זה מלבד שבט לוי, ושבט יוסף בעצם נחלק לשניים - אפרים ומנשה, ועל־כן הם שתים־עשרה ללא שבט לוי ושבט יוסף. ועל כן נסמכו פרשיות הנשיאים ופרשת בהעלותך (רש"י ריש פר' העלותך), ובקריאת 'זאת חנוכה' ממשיכין בקריאה מהיום השמיני עד הנשיא השתים-עשרה, ונכנסים לפרשת בהעלותך, וקורין עד "כֵּן עָשָׂה אֶת הַמְּנֹרָה".

אומר הרמב"ן הקדוש, שההבטחה הזאת היתה על הדלקת נר חנוכה, שזה יהיה קיים **לעולם**, אפילו בזמן החורבן, שבכל בית ישראל ידליקו את המנורה, והנה כשאתה ניגש להדלקת הנרות, אתה כמו הכהן הגדול! אתה עכשיו נעשית כהן הגדול, ואתה עומד להדליק את הנרות...

הראשונים מביאים במסכת שבת (מובא בדברי בעל המאור), שזה הטעם מדוע **'אין לנו רשות להשתמש'** בנרות חנוכה, מדוע זה כ"כ חמור? מחמת שזה כמו 'הקדש'... כמו השמן שהיה במנורה של ביהמ"ק! והרי מה ששייך לביהמ"ק - זה 'הקדש', וזו מעילה להנות מזה... זאת אומרת, שכל אחד שמדליק את המנורה בתוך הבית, הוא עכשיו נעשה כהן, ומתקיים אצלו דברי בעל הטורים בפרשת יתרו: **'עתידין כל ישראל להיות כהנים, שנאמר** (ישעיה ס, ו) **"וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה' תִּקָּרֵאוּ"**; כי 'כהן' היינו "משרת ה'", ואדם יכול 'לוי' או 'ישראל', אבל אם הוא מקבל על עצמו לשרת את הקב"ה, אומר הרמב"ם (סוף הל' שמיטה ויובל): **'הרי זה נתקדש קדש קדשים'**; הוא אמנם אדם פשוט[ד] - לא 'לוי' ולא 'כהן', הוא אומר "אני לא מיוחס... איך אני מגיע בכלל לעשות עבודה בביהמ"ק?"... אומר הרמב"ם הקדוש: **אדם שמקבל על עצמו עול תורה ועבודתו יתברך, 'הֲרֵי זֶה נִתְקַדֵּשׁ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים'** - כך הלשון של הרמב"ם שם, שאדם יכול להתקדש "קדש קדשים"!

והנה, ישנם כ"ד מתנות כהונה השייכים לשבט לוי [תרומה, מעשר, ביכורים וכו' וכו'], שזו מצוה - לפרנס את הכהנים, ואומר שם הרמב"ם, שאם אדם מקבל על עצמו עול שמים, לשרת את הקב"ה, גם הוא יקבל את זה! **אל תדאג, תהא לך פרנסה בשפע!** אם אתה מכניס עצמך באמת בלימוד התורה, בעבודת השם יתברך, ובפרט לזכות אחרים - **'ללמוד וללמד לשמור ולעשות'**, וזה כל העניין שלך, אתה רוצה לגלות ולפרסם לנשמות ישראל את אור האמונה - אל תדאג... גם לך יהיה! הקב"ה לא יתן אותך ח"ו לדאגות, ויהיה לך כל מה שאתה צריך...

וזה ענין של נרות חנוכה, שאדם הוא ממש מתקדש, הבית שלו מתקדש, כי אם הוא נעשה 'כהן' - כל המשפחה כבר כהנים... אשתו היא כהנת, הילדים הם בני כהנים, ואיזה אור זה בבית... **כולנו "משרתי ה"!** וכמו שמובא בפירוש בפסוקים, שגם לאשת כהן מותר לאכול תרומה, וכן מתנות כהונה וכו' - וגם הילדים, כי זה כבר משפיע על כל המשפחה...

זה מה שאנחנו זוכים בחנוכה, שאנחנו בדוגמת הכהן הגדול שעומד בביהמ"ק ומדליק את הנרות, והנרות האלו משגרים אור לכל העולם, וכמו שחכמינו הקדושים אומרים, שחלונות

ד. לא כ"כ פשוט... הוא יהודי!

ביהמ"ק היו רחבים מבחוץ וצריך מבפנים [וכמ"ש (מ"א ו, ד) "שְׁקֻפִים אֲטוּמִים"], ואף שבדרך-כלל עושים שבפנים יהיה רחב - כדי שייכנס אור, בביהמ"ק זה היה הפוך, מדוע? **כדי שיצא האור לכל העולם כולו!** שזה העניין של נר חנוכה, וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"א סי' יד), שמדליקין על פתח ביתו מבחוץ - כי מקרבים את כולם!

ואכן, זו עבודה לא קלה, צריכים להתעסק עם אנשים מבחוץ, וזו עבודה מאד כבידה... צריכים לשמוע ולהתעסק וכו', ומתקיים דברי דוד המלך ע"ה [שרבינו אמר את זה פעם על עצמו]: **'כל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות בכבודם ואני ידי מלוכלכות בדם ובשפיר ובשליא כדי לטהר אשה לבעלה'** (ברכות ד.); עבודה לא קלה... הצדיקים עושים את הכל כדי לעשות שלום בין נשמות ישראל לאביהם שבשמים, ולעשות שלום בבית - שהבית הזה יהיה מקום של השראת השכינה, ואכן זה לא הולך בקלות... אבל כשאדם יודע שזה הרצון של הקב"ה - הוא מקבל חיזוק, וכמו שאומר רבינו בספר המידות, שהקב"ה חפץ הרבה יותר במצוות שעושים בהן מצוות הרבים - מאשר מצוות שאדם עושה לעצמו, כי אתה בעצמך שעשית מצוה - אכן, זכית, ואשריך, אבל כשאתה מזכה את אחרים - אי-אפשר לתאר את הזכות הגדולה הזאת! איך שהכל תלוי בזכות שלך!

נמצא, שביום שמיני של חנוכה, אז מגיעים אל האור הגדול הזה, כי במשך שבעה ימים - אנחנו מבינים מדוע מדליקים, כי היה "נס גדול" באמת, אבל מדוע מוסיפים את הנר השמיני? וכמו שאמרנו לעיל, שבביהמ"ק היתה מנורה של שבעה קנים, ומה התוספת של הנר השמיני? **אבל אנחנו זכינו בגלותנו שקיבלנו כזאת מנורה קדושה וטהורה שהיא עם שמונה קנים, שזה כבר אור גדול מאד, והוא האור שבו מתגלה 'אור הבינה'** (כדאיתא ב'נר להצדיק') - **ענין של 'הבנה', בבחינת** (ישעיה ו, י) **"וּלְבָבוֹ יָבִין וָשָׁב" - שאדם יזכה להבנ חדשה בכל החיים שלו, שהנה עד עכשיו חשבתי שמה ששמן דולק - זה 'טבע', אבל עכשיו התוודע לי שגם זה 'נס'...**

זהו עניין של היום השמיני, ועל כן הוא נקרא **"זאת חנוכה"** - כמו שמצביעים ואומרים **"זאת!"**, וזו התשובה על השאלה **"מאי חנוכה?"** - אתה שואל 'מאי חנוכה'? אני מצביע ואומר: **'זאת חנוכה!'** - תסתכלו על שמונת הנרות הללו!

ואיתא בתיקוני זוהר (בכמה מקומות), ש**'זאת'** מרמז על גילוי שכינה, ומוצאים זאת פעמים רבות בתורה: אצל משה רבינו (דברים לג, א): **"וְ'זֹאת'** הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה"; אצל יעקב אבינו ובניו (בראשית מט, כח): **"וְ'זֹאת'** אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם"; אצל אהרן הכהן (ויקרא טז, ג): **"בְּ'זֹאת'** יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ"; אצל דוד המלך (תהלים כז, ג): "אִם תָּקוּם עָלַי מִלְחָמָה **בְּ'זֹאת'** אֲנִי בוֹטֵחַ"; מדוע תמיד מדגישים את ה**'זאת'**? כי זה עניין של גילוי שכינה - גילוי אמונה, שאדם מבטל את השכל שלו לגמרי, ומאמין

בו יתברך, וכמו שאנו אומרים בכל יום בתפילת ערבית: **"ואמונה כל 'זאת'"** - הקב"ה נמצא איתי! וזה הגילוי שכינה הקדושה!

וגם יש לנו את זה כמה פעמים בפרשת השבוע, כשנתגלה יוסף הצדיק לאחיו, והוא שלח אותם בחזרה ליעקב אביהם - להחיות את יעקב ולנחם אותו ולספר לו מה עם בנו יוסף, שהיה מתאבל עליו כ"כ הרבה שנים, כתוב שתחילה אמר פרעה (בראשית מה, יז) "וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף אֱמֹר אֶל אַחֶיךָ **זֹאת** עֲשׂוּ טַעֲנוּ אֶת בְּעִירְכֶם וּלְכוּ בֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן", ואח"כ יוסף הצדק אמר (שם, כג): "וּלְאָבִיו שָׁלַח **כְּ'זֹאת'** עֲשָׂרָה חֲמֹרִים נֹשְׂאִים מִטּוּב מִצְרָיִם"; ישנם כמה פעמים שחוזרים על המילה הזאת **'זאת'**.

גם כשיוסף הצדיק דיבר עם אחיו קודם התגלותו אליהם, שביקשם להביא את בנימין, והם פחדו מהצער שיהיה ליעקב אבינו, ולא ידעו איך יקיימו את השליחות הזאת וכו', אמר להם יוסף הצדיק: **"זֹאת** עֲשׂוּ וִחְיוּ אֶת הָאֱלֹקִים אֲנִי יָרֵא" - אם אתם תהיו חזקים ב**'זאת'** - אזי **"עֲשׂוּ וִחְיוּ"** - זו ה**'חיות'** שלכם, אם כל ה**'עשיה'** שלכם תהא עם **'זאת'** - עם הגילוי של **'זאת'**! זה מה שאמר להם יוסף: 'אל תדאגו, כי **"אֶת הָאֱלֹקִים אֲנִי יָרֵא"**! ואמנם הם עדיין לא ידעו שזה יוסף, אבל קיבלו ממנו את הלימוד הזה... שאדם יודע שהכל מהקב"ה!

ו**'זאת'** ר"ת (תהלים קטז, יז) **"אָ**זְבַּח זֶ**בַח ת**וֹדָה"; כי איך יודעים שאדם באמת אוחז בזה? שומעים 'סיפור יפה', והכל טוב ויפה, אבל איך אני יודע שיש לי קשר לזה? אם אני מתחיל להודות להקב"ה! אם אני פותח את הפה שלי - **"לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה"** על כל פרט של החיים!

וכתוב את זה גם בפרשת בראשית, כשהקב"ה ברא את חוה בשביל זיווג אדם הראשון כתיב (בראשית ב, כג): "וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי **לְזֹאת** יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקְחָה זֹּאת" - **'לְזֹאת'** ר"ת **"לְ**ךָ **אָ**זְבַּח זֶ**בַח ת**וֹדָה"; היינו שאדם זוכה לגילוי הזה - להודות להקב"ה על כל ענייני החיים, **ובפרט** כשזוכה ב"ה להתחתן, אזי הוא תמיד ממלא פיו בתהילה להקב"ה, שזו הסגולה הכי גדולה ל'שלום-בית' - שאדם תמיד נותן תודה להקב"ה, ורגיל בזה גם בבית -שהוא מחמיא על כל הדברים והטובות שהוא מקבל, **איזה שלום יכול להיות יותר מזה?... וזה הסימן שאדם באמת אוחז בגילוי האמונה!**

זהו כל הסוד של **'זֹאת חֲנֻכָּה'**, שגומרים את כל הקרבנות של חנוכת הנשיאים, וקורין: **"זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ"** - זו תהא 'חנוכת המזבח', זאת אומרת: זה מה שיישאר לנו תמיד, גם כשאנחנו בגלות, שלא נשכח מזה כלל, אלא אדרבה! עתה בגלותנו נקבל מנורה עם **שמונה** נרות - תהא תוספת אורה, היינו שיהיה לנו שֵׂכֶל **להבין** שֶׁכָּל מה שיש לנו זה הכל מהקב"ה, ואנחנו בעצמנו - **'מה'** אנו, **מה** חיינו', שזהו **"נס"** - גימטריא **מ"ה וא-דנ"י**, שאדם יודע: **'מה** אנחנו' - בטלים ומבוטלים, כי הכל מהכח של

הקב"ה!

זו החשיבות הגדולה של **'זֹאת חֲנֻכָּה'**, ועל כן זה יום כ"כ חשוב ומעולה, ומובא מצדיקים (ורמוז בזוהר הקדוש), שעכשיו זו החתימה, היינו שביום הזה עדיין אפשר לפעול! הן אמת שהכתיבה היא בראש השנה, חתימה היא ביום כיפורים, מסירת הפתקאות בהושענא רבה, אבל 'למעשה', יציאת כל השליחויות לפועל הוא ב**'זֹאת חֲנֻכָּה'**, ועכשיו הוא הזמן שעדיין אפשר לחזור בתשובה, ולהגיד להקב"ה: **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מוֹדֶה לְךָ עַל הַכֹּל! אֲנִי לֹא מַפְסִיק לְהוֹדוֹת עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה אִיתַּי! הֵן מַה שֶּׁעָשִׂיתָ אִתִּי בָּעָבָר, וְהֵן מַה שֶּׁאַתָּה עָתִיד לַעֲשׂוֹת אִתִּי!'**.

בתפילת "ריבון כל העולמים" שאומרים בליל שב"ק אחר 'שלום עליכם', מזכירים לשון כזאת: **"מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹקַי, עַל כָּל הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי, וַאֲשֶׁר אַתָּה עָתִיד לַעֲשׂוֹת עִמִּי"**; ושואלים על זה: מדוע כבר מעכשיו להודות על מה שיהיה בעתיד? כשנגיע לשם - ניתן תודה והודאה... אך לא ולא, אנחנו כבר מעכשיו נותנים תודה להקב"ה על כל החסדים שיעשה איתנו, ובכח זה פועלים את הישועה!

נבין את זה מתוך דוגמא על ילד חכם, שרואה שיש ביד אביו סוכריה, וחושק מאד לקבלה, אבל אביו לא רוצה לתת לו... מה יעשה ילד חכם וערמומי? הוא מיד פוצח ומברך: **"ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שהכל נהיה בדברו"**! והרי האבא לא יתן שתהא ברכתו ברכה לבטלה ח"ו, אז הוא צריך לתת לו תיכף ומיד את הסוכריה...

אותו דבר אצל כל אחד ואחד, שהוא נותן תודה להקב"ה על כל החסדים שיעשה עמו - **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁתַּעֲזֹר לִי! אֵין לִי סָפֵק! אֲנִי יוֹדֵעַ! בְּוַדַּאי! אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁתְּהֵא לִי יְשׁוּעָה!'**... והרי כתוב (במדבר ל, ג) **"לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה"** - הקב"ה לא רוצה שיהיה ח"ו לבטלה, אז בזה שכבר נתת הודאה, זה יביא לך את כל הישועות!

וזה מרומז בהתחלת פרשת השבוע, וקשור לכל העניין האמור, שפרשתנו פותחת: **"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי"** - 'יהודה' הוא כל אחד ואחד מישראל, כי 'יהודי' הוא על שם 'יהודה', ומדוע 'יהודה' כך נקרא? כשהוא נולד, אמו לאה קראתו ע"ש (בראשית כט, לה) **"הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת ה'"** - ענין של תודה והודאה, נמצא שזה עניין של כל 'יהודי' באשר הוא, שצריך בכל פעם מחדש לתת תודה והודאה!

אז **"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה"** - כש'יהודי' ניגש להקב"ה בדרך של תודה והודאה, שהוא מודה להקב"ה, אזי: **"וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי"** - **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה בְּתוֹכִי!'** שזה כל העניין של **"נֵס"** - בגימטריא **מ"ה א-דנ"י**, וזה כתוב פה: **'בִּי אֲדֹנִי'** - **'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה בְּתוֹכִי! כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לִי, הַכֹּל מִמְּךָ!'**.

"יְדַבֶּר נָא עַבְדְּךָ דָבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי וְאַל יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ" - כי זה ממתיק את

כל הדינים, שאדם תמיד בא בגישה של 'ויגש אליו **יהודה**' - בדרך של תודה הודאה: '**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מוֹדֶה לְךָ! יִישַׁר כֹּחַ! תּוֹדָה רַבָּה!**' - על כל דבר הוא מודה להקב"ה, אזי זה מביא לו את כל הישועות...

וזהו '**זֹאת חֲנֻכָּה**', שמצביעים: "זאת חנוכה!" זה האור של חנוכה - "**לְךָ אֶ'זְבַּח זֶ'בַח תּ'וֹדָה**" - שאני נותן תודה להקב"ה על כל החסדים והרחמים שעושה עימי, ואני מבקש שהוא לא יפסיק לעשות איתנו חסדים ורחמים!

והקב"ה מסתכל - 'אתה מכיר טובה, או שאצלך זה טבע?'... '**לא ולא! אין שום טבע!**'... זהו נס של חנוכה! אדם מתמקד לתת תודה והודאה: '**ב"ה יש לי כח לקום, לתפקד, לעשות את מה שאני צריך, אני ב"ה מרגיש יותר טוב... אמנם היה לי איזה כאב, והנה אני ב"ה מרגיש יותר טוב - תודה לה'!**' הוא נותן תודה להקב"ה על כל פרט ופרט של החיים, אדם הזה יזכה לראות חסדים ורחמים על כל פרט ופרט של החיים! הוא יראה ישועות על דברים שהוא לא 'חלם' עליהם! הקב"ה רואה 'הבן שלי מכיר טובה - הוא '**מכיר**' את הטוב, אז בוודאי אשפיע לו עוד ועוד'...

הקב"ה יעזור לנו, שנמשיך עלינו את האור הקדוש של ימי חנוכה הקדושים על כל השנה כולה! שאת זה ממשיכים במיוחד מן היום השמיני, וכמו שהמהר"ל מסביר, שהעניין של '**שבע**' זה סוג של טבע - מלשון '**שְׂבִיעָה**', אבל '**שמיני**' זה כבר למעלה מזה - זה ענין של '**שָׁמַיִן**' - למעלה מהשׂביעה, וזהו היום השמיני של חנוכה, שזה כבר משפיע הלאה! היו לנו את שבעת הימים של חנוכה, אבל הנה מגיע '**זֹאת חֲנֻכָּה**' - שהוא היום השמיני, וזה כבר ענין של קשר, שקושרים את זה בקשר חזק ואמיץ - "קשר של קיימא", שזה יישאר אצלנו כל השנה כולה!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה לראות בגילוי שכינה כל השנה, והימים האלו יאירו בנו תמיד בכל עניינינו - ברוחניות ובגשמיות, ובקרוב נזכה לראות בגילוי שכינה לכל העולם כולו, בביאת המשיח ובגאולה השלימה!

breslev.shely@gmail.com